

DUMINICA DINAINTEA NAȘTERII DOMNULUI

A Sf. Părinți după trup ai Domnului; Genealogia Mântuitorului

APOSTOL. EVREI 11, 9-10; 32-40

Fraților, Avraam, prin credință, a locuit vremelnic în pământul făgăduinței, ca într-un pământ străin, locuind în corturi cu Isaac și cu Iacov, cei dimpreună moștenitori ai aceleiași făgăduințe; căci aștepta cetatea cu temelii puternice, al cărei meșter și lucrător este Dumnezeu. Și ce voi mai zice? Căci timpul nu-mi va ajunge, ca să vorbesc de Ghedeon, de Barac, de Samson, de Ieftae, de David, de Samuel și de proroci, care, prin credință, au biruit împărății, au făcut dreptate, au dobândit făgăduințele, au astupat gurile leilor, au stins puterea focului, au scăpat de ascuțișul sabiei, s-au împuternicit, din slabi ce erau s-au făcut tari în război, au întors taberele vrăjmașilor pe fugă.

EVANGHELIE. MATEI 1, 1-25

Cartea neamului lui Iisus Hristos, fiul lui David, fiul lui Avraam. Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iuda și pe frații lui; Iuda a născut pe Fares și pe Zara, din Tamar; Fares a născut pe Esrom; Esrom a născut pe Aram; Aram a născut pe Aminadav; Aminadav a născut pe Naason; Naason a născut pe Salmon; Salmon a născut pe Booz, din Rahav; Booz a născut pe Iobed, din Rut; Iobed a născut pe lesei; lesei a născut pe regele David; David a născut pe Solomon, din femeia lui Urie; Solomon a născut pe Roboam; Roboam a născut pe Abia; Abia a născut pe Asa; Asa a născut pe Iosafat; Iosafat a născut pe Ioram; Ioram a născut pe Ozia; Ozia a născut pe Ioatam; Ioatam a născut pe Ahaz; Ahaz a născut pe Iezechia; Iezechia a născut pe Manase; Manase a născut pe Amos; Amos a născut pe Iosia; Iosia a născut pe lehonias și pe frații lui, la strămutarea în Babilon; După strămutarea în Babilon, lehonias a născut pe Salatiel; Salatiel a născut pe Zorobabel; Zorobabel a născut pe Abiud; Abiud a născut pe Eliachim; Eliachim a născut pe Azor; Azor a născut pe Sadoc; Sadoc a născut pe Ahim; Ahim a născut pe Eliud; Eliud a născut pe Eleazar; Eleazar a născut pe Matan; Matan a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iosif, logodnicul Măriei, din care s-a născut Iisus, Care Se cheamă Hristos. Așadar, toate neamurile de la Avraam până la David sunt paisprezece; și de la David până la strămutarea în Babilon sunt paisprezece; și de la strămutarea în Babilon până la Hristos sunt paisprezece neamuri. Iar nașterea lui Iisus Hristos așa a fost: Maria, Mama Sa, fiind logodită cu Iosif, fără să fi fost ei înainte împreună, s-a aflat având în pântec de la Duhul Sfânt. Iosif, logodnicul ei, drept fiind și nevrând s-o vădească, a voit s-o lase, în ascuns. Și, cugetând el acestea, iată îngerul Domnului i s-a arătat în vis, grăind: Iosife, fiul lui David, nu te teme a lua pe Maria, logodnica ta, căci Cel zămislit într-înșea este de la Duhul Sfânt. Ea va naște Fiu și vei chema numele Lui Iisus, căci El va mântui pe poporul Său de păcatele lor. Acestea toate s-au făcut ca să se împlinescă ceea ce s-a spus de Domnul prin prorocul, care zice: «Iată, Fecioara va avea în pântec și va naște Fiu și vor chema numele Lui Emanuel, care se tâlcuiește: Cu noi

este Dumnezeu». Și, deșteptându-se din somn, Iosif a făcut așa precum i-a poruncit îngerul Domnului și a luat la el pe logodnica sa. Și, fără să fi cunoscut-o pe

ea Iosif, Maria a născut pe Fiul său Cel Unul-Născut, Căruia I-a pus numele Iisus.

TÂLCUIRI

“Duminicile dinaintea Nașterii Domnului sunt me-nite pomenirii tuturor sfinților strămoși și părinți care din veac au plăcut lui Dumnezeu, de la Adam până la dreptul Iosif Logodnicul. Lăudându-i, Sfânta Biserică zugrăvește felul în care ei, de la mare depăr-tare de timp mai înainte văzând arătarea lui Dum-nezeu întrupat pentru a noastră mântuire, îl așteptau cu dorire și, adâncindu-se în cugetarea la El, se bucurau dinainte atât pentru sine, cât și pentru toți cei ce aveau și au a se învrednici de vederea sau de cu-noașterea acestei minunate lucrări a pogorământului dumnezeiesc față de noi.

Sfinții strămoși și părinți așteptau nașterea Mân-tuitorului Hristos; noi așteptăm acum apropierea prăznirii în cinstea Nașterii lui Hristos. Ca atare, după cum ei se adânceau în contemplarea tainei în-trupării lui Dumnezeu Cuvântul și prin aceasta se pregăteau de primirea Lui, așa și noi, înaintea prazni-cului Nașterii lui Hristos, amintindu-ne de ei, să închi-năm cuviincios zilele acestea mai ales evlavioasei cu-getări la aceeași taină a întrupării și să refacem în noi toată puterea încredințării că nu avem mântuire în altceva sau altcineva decât în Domnul Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul, ca nu numai cu gura, ci cu gândul, cu inima și cu toată ființa să mărturisim taina aceas-ta și cu inimă largă să primim bucurie în ziua cea de bucurie a Nașterii lui Hristos.

Dumnezeu S-a arătat în trup (I Tim. 3, 16). Aceasta este marea taină a buneii credințe. Mîntea nu poate să o pătrundă. Inșă de vreme ce ea a fost arătată și nu numai mărturisită, de vreme ce ea s-a vădit în chip lu-crător și arată puterea sa în noi, atunci, continuând a nu pricepe taina, mîntea poate cel puțin să afirme cu încredere că nici nu poate să fie altfel, că întruparea lui Dumnezeu- Cuvântul, din partea Dumnezeirii în-treit Ipostatice, Care întocmește mântuirea noastră, este, desigur, adânc al milostivirii Ei față de noi, înșă din partea noastră este o necesitate fără de care mân-tuirea noastră nu putea fi întocmită, întrucât condi-țiile mântuirii noastre nu puteau fi altfel îndeplini-te decât prin puterea și prin lucrarea lui Dumnezeu

întrupat. Va rog să vă adânciți în cugetarea la taina aceasta.

Felul mântuirii noastre se trage de la adâncimea că-derii noastre. Prin cădere, omul a devenit vinovat în-a-intea lui Dumnezeu și s-a stricat în viața și în puterile sale. Ca atare, pentru a-l mântui pe om era nevoie, în primul rând, ca el să fie îndreptățit înaintea lui Dum-nezeu, să fie arătat drept înaintea feței judecății Lui celei nemărginit de drepte, să fie împăcat cu El. Pen-tru că cel neîndreptățit, neîmpăcat, este din fire fiu al mâniei, după cuvântul apostolului, este lipsit de orice binecuvântare a buneii voiri dumnezeiești, care face să rodească adâncurile firii omenești – și din această pricină, simțind în sineși micșorarea, strâmtorarea și împutinarea puterilor sale, pierde orice nădejde de ri-dicare și recăpătare a puterilor de viață.

În al doilea rând, pentru mântuirea omului era ne-voie să fie îndreptate viața și puterile lui, să fie nimi-cită vătămarea cea păcătoasă din el, să i se dăruiască viață nouă – să fie renăscut. Pentru că altfel îndrep-tățirea ca atare nu-i va aduce nici o roadă, întrucât păcatul care trăiește în el îl va face iar vinovat clipă de clipă, și asta la nesfârșit.

Așadar, pentru mântuirea omului era nevoie ca el să fie îndreptățit și să i se dea o viață nouă – dar nici îndreptățirea omului, nici dăruirea unei noi vieți nu se putea săvârși altfel decât prin lucrarea și prin pu-terea lui Dumnezeu întrupat. Prin urmare, fără întru-parea lui Dumnezeu n-avem nici mântuire.

Oprîți-vă pentru început asupra primului fapt, și anume că îndreptățirea omului nu se putea întocmi altfel decât prin puterea și prin lucrarea lui Dum-nezeu întrupat.

Ce înseamnă a-l îndreptăți pe om și a-l arăta drept înaintea feței lui Dumnezeu? Înseamnă nu numai a-l declara nevinovat, a înlătura vinovăția ce îl apasă, ci și a umple toată viața lui, petrecută în păcate, cu fap-tele dreptății. Pentru că așa este lege în viața noastră, ca ea nu numai să nu aibă păcate, ci și să fie plină toa-tă, în toate momentele sale, de fapte bune, altfel spus de roade ale dreptății. Dar

Genealogia Mântuitorului Iisus Hristos

1) a înlătura vinovăția care apasă neamul omenesc poate numai moartea Dumnezeu-Omului, și

2) a umple viața omului, petrecută în păcat, cu faptele dreptății pot numai faptele Dumnezeu-Omului.

Și, prin urmare, pentru o deplină îndreptățire a omului păcătos și a neamului omenesc era neapărată nevoie de întruparea lui Dumnezeu.(...)

Mila lui Dumnezeu ar fi gata să miluiască, însă dreptatea nu dă loc dreptei miluitoare. Adevărul lui Dumnezeu și dreapta judecată a lui Dumnezeu cer ca cel nedrept să sufere pedeapsa hotărâtă pentru nedreptate, altminteri dragostea miluitoare va fi o indulgență nepotrivită. Pe de altă parte, în sufletul păcătosului simțământul dreptății dumnezeiești este de obicei mai puternic și mai adânc decât simțământul milostivirii dumnezeiești, sau chiar numai el îl umple! Ca atare, când se apropie de Dumnezeu, acest simțământ nu numai că îl face fără de răspuns înaintea Lui, ci îl și apasă printr-o deznădăjduire desăvârșită, ca și cum l-ar îndeșta de la El cu sila. De aceea și în epistolele apostolești învierea nădejdi de mântuire este arătată ca una dintre cele mai binefăcătoare urmări ale morții Domnului nostru Iisus Hristos (v. I Petr. 1, 3). Așadar este neapărată nevoie să fie stricat acest „perete din mijloc”, este neapărată nevoie ca între Dumnezeu și om să se ridice altceva la mijloc, ceva care să ascundă păcatele omului de ochii Dreptății dumnezeiești, iar de ochii păcătosului – Dreptatea dumnezeiască, ceva în virtutea căruia Dumnezeu să îl vadă pe păcătos vrednic de miluire – dezvinovățit – și omul să îl vadă pe Dumnezeu nu numai înclinat spre milostivire, ci deja vărsând-o fără împiedicare asupra

oricui se apropie de Tronul harului Său; este neapărată nevoie de o jertfa de milostivire, care, îndestulând dreptatea dumnezeiască și împăcând sufletul păcătosului, să îl împace pe Dumnezeu cu omul și pe om cu Dumnezeu.

Se pune întrebarea: cine este această jertfa și în ce stă ea?!

Jertfa aceasta e moartea de om. Ea a fost hotărâtă dintru început de către dreptate, ca pedeapsă pentru păcat: cu moarte veți muri; pe ea o propune lui Dumnezeu și păcătosul care se pocăiește, pentru că strigă către El: „Ia-mi viața și tot, numai mântuiește-mă!” Dar:

1) o asemenea jertfa nu poate fi moartea mea sau a altuia din neamul omenesc, fiindcă și eu, și oricare alt om, avem nevoie de această jertfa și căutăm să ne îndreptăm prin ea încă din timpul vieții, și încă din timpul vieții trebuie să fim îndreptățiți ca să ne mântuim. Ca atare, moartea de om poate fi jertfă de milostivire numai atunci când este moartea unui om care să fie scos din rândul oamenilor. Iar asta nu este cu puțință decât dacă omul acela, fiind om, nu va aparține sieiși, nu va fi o persoană aparte, ca oricare alt om, ci o altă ființă îl va asuma pe acel om în persoana sa, se va uni cu el în chip ipostatic, altfel spus se va înomeni.

2) Iar dacă jertfa îndreptățitoare – moartea – nu poate fi moartea mea sau a altuia din neamul omenesc, înseamnă că nici eu, nici vreun alt om nu putem fi îndreptățiți decât însușindu-ne o moarte străină. Iar în cazul acesta ea nu trebuie să fie pedeapsă în cel ce moare pentru noi, nu trebuie să fie urmare a vino-

văției, altfel prin ea nu pot fi îndreptățiți alții, și ca atare, iarăși, deși moarte omenească, ea nu trebuie să fie a unui om, ci trebuie să fie a unei alte persoane, cu desăvârșire nevinovate – sfinte. Cu alte cuvinte, moartea îndreptățitoare nu este cu puțință decât dacă o ființă preasfântă, asumându-l pe om în persoana sa, va muri în el ca în felul acesta să scoată moartea de om de sub legea vinovăției și să-i împărtășească puțința de a fi însușită de către alții.

3) Vedeți acum că îndreptățirea omului este cu puțință numai prin însușirea de către el a unei morți străine nevinovate – însă cei care au nevoie de îndreptățire sunt îndeobște toți oamenii, cei care au trăit, care trăiesc și care vor trăi, tot neamul omenesc, din toate timpurile și locurile. De aceea, pentru îndreptățirea lor este neapărată nevoie ori să fie aduse ca jertfa tot atâtea morți fără vină câți oameni păcătoși sunt și chiar câte căderi în păcat, fie să fie arătată o moarte a cărei putere să se întindă asupra tuturor vremurilor și locurilor și să fie în stare să acopere toate căderile în păcat ale tuturor oamenilor. De la Preaînțeleptul Dumnezeu, Ce întocmește mântuirea noastră, putem aștepta numai o soluție ca cea din urmă, adică rânduirea unei singure morți atotmilostivoare. Se pune însă întrebarea: cum este cu puțință o asemenea moarte? Cum poate dobândi o asemenea putere atotcuprinzătoare moartea unui om, care în sine nu numai că nu aduce folos altora, dar nici măcar celui care moare? Nu altminteri decât dacă ea, rămânând omenească, va fi nu a unui om simplu, ci a Celui ce este, și era, și vine (v. Apoc. 1,4) – Ființei care este în toate timpurile și locurile, lui Dumnezeu; cu alte cuvinte, nu altminteri decât dacă însuși Domnul avea să binevoiască a lua în persoana Sa firea omenească și, murind cu moartea ei, să îi împărtășească însușirile firii Sale și prin aceasta putere veșnică și atotcuprinzătoare.

4) Această ultimă condiție a morții atotmilostivoare este definită cu deosebire de faptul că moartea aceasta, întinzându-se prin puterea sa asupra întregului neam omenesc, prin prețul său trebuie să fie pe potrivă nesfârșitei Dreptăți dumnezeiești, să aibă, adică, o însemnătate nesfârșită, pe care, iarăși, ea nu o poate dobândi decât fiind însușită de Dumnezeu, altfel spus dacă Dumnezeu, asumându-și-l pe om, va muri cu moartea lui.

Așadar a înlătura vinovăția care apasă asupra omului păcătos, a-l dezvinovăți înaintea lui Dumne-

zeu poate numai moartea de om, însă a unui om care nu trăiește în persoana sa, ci aparținei persoanei unei alte ființe – preasfinte, veșnice, nemărginite, și anume lui Dumnezeu; altfel spus, numai moartea Dumnezeu-Omului, a lui Dumnezeu întrupat.

El este nădejdea tuturor marginilor pământului. Toți sfinții din veac așteptau mântuire numai în El: tot așa, de la Nașterea Lui până acum și de acum până la sfârșitul veacurilor nădejdele tuturor celor ce caută mântuirea pot odihni temeinic și neamăgitor doar în El. Unul este Dumnezeu, Unul este și Mijlocitorul între Dumnezeu și oameni: omul Hristos Iisus, Care S-a dat pe Sine preț de răscumpărare pentru toți (I Tim. 2, 5-6). El a stricat peretele cel din mijloc al despărțirii (v. Efes. 2, 14) și a înstăpânit pacea între Dumnezeu și om (v. Rom. 5, 10-11). Pe El L-a înfățișat Dumnezeu ca jertfa de milostivire prin credința în sângele Lui, ca să arate dreptatea Sa în iertarea păcatelor, ca să cunoască toți că El este drept și îndreptățește în dar, însă pe cel ce crede în Hristos (v. Rom. 3, 23-26). Și în felul acesta împacă în El lumea cu Sineși, drept judecând, nemaisocotindu-le oamenilor păcatele (v. II Cor. 5, 19). În El și noi, fii ai mâniei după fire, lipsiți de nădejde (v. Efes. 2, 3, 12), izbăvindu-ne de deznădăjduire, avem îndrăznire și apropiere de nădejde către Tatăl, până la cele mai dinlăuntru, dincolo de catapeteasmă (v. Evr. 6, 19), avem libertatea de a intra în altar prin mijlocirea sângelui Său, pe calea cea nouă și vie pe care pentru noi a deschis-o iarăși prin catapeteasmă, adică prin trupul Său (Evr. 10, 19-20). Pentru că Hristos ne-a răscumpărat deja din blestemul legii, făcându-Se pentru noi blestem (Gal. 3, 13) și a stricat zăpăsul cel ce era asupra noastră, luându-l din mijloc și pironindu-l pe cruce (v. Colos. 2, 14). Iar pentru asta iată ce a făcut:

1) A luat din sămânța lui Avraam (Evr. 2, 16), ca să aibă ce aduce lui Dumnezeu (v. Evr. 8, 3), întru toate S-a asemănat fraților, ca să fie pentru ei Arhiereu, spre a-L face pe Dumnezeu să Se milostivească în privința păcatelor (v. Evr. 2, 17).

2) A pățimit ca un drept pentru cei nedrepti (I Petr. 3, 18), a suferit moarte în locul bucuriei care îi stătea înainte (v. Evr. 12, 2), necunoscând păcatul, S-a făcut pentru noi păcat, ca noi să ne facem dreptate a lui Dumnezeu (v. II Cor. 5, 21). Pentru că un astfel de Arhiereu se și cuvenea să fie pentru noi: sfânt, fără de răutate, fără de pată, osebit de cei păcătoși și preainălțat mai presus de ceruri (Evr. 7, 26).

Sf. Teofan Zăvorâtul

3) Nu de mai multe ori Se aduce pe Sine, căci altfel ar fi trebuit de mai multe ori să și pătimească, ci o singură dată S-a arătat cu jertfa Sa spre nimicirea păcatului (v. Evr. 9, 25-26) și prin această jertfa de o singură dată a trupului îi sfințește pe toți (v. Evr. 10, 10). Rămânând veșnic, El are și preoție netrecătoare, drept care și poate să mântuiască desăvârșit pe cei ce se apropie prin El de Dumnezeu, căci pururea e viu ca să mijlocească pentru ei (Evr. 7, 24-25).

Având un așa de mare dar, mai presus de toate să ne păzim gândul de abaterile născute din îndoiala sufletului – fie că mila lui Dumnezeu e peste măsură de mare, fie că o asemenea milă nu este excepțional de necesară: cu credință deplină îmbrățișând taina întrupării, să ne închinăm Celui întrupat și să-I aducem în dar adâncă încredințare că nu avem mântuire fără Dumnezeu întrupat, lepădând toată puținătatea de credință și închizând gurile tuturor celor ce propovăduiesc altfel.

Acum ne rămâne să lămurim că nici umplerea cu faptele dreptății a vieții petrecute în păcat și îndreptarea puterilor și vieții noastre stricate, altfel spus re-

nașterea noastră, nu sunt cu puțință decât cu aceeași condiție...

Cel dintâi adevăr este că numai faptele Dumnezeu-Omului pot umple cu faptele dreptății viața omească petrecută în păcate.

Bun, de la omul păcătos a fost înlăturată vinovăția păcatului – oare prin asta i s-a dat tot ce trebuie pentru îndreptățirea lui? Nu. Viața lui nu numai că trebuie să nu aibă păcate, ci trebuie și să fie un lanț neconținut de fapte bune. Când a fost iertată vina, păcatele parcă au pierit – unde sunt însă faptele bune ce trebuie să fie în locul faptelor celor rele? Nu sunt. Și trebuie să le împrumutăm de undeva și să le punem în locul răului, ca omul să se arate în toată deplinătatea drept înaintea ochilor dreptății lui Dumnezeu. Trăind în păcat, omul nu numai că lasă deoparte faptele dreptății, nu numai că își pierde timpul, dar îl și umple cu fapte efective ale nedreptății, care sunt supuse pedepsei. Când este înlăturată de la el vina, pedeapsa pentru păcat, prin aceasta este nimicit doar răul efectiv din viața lui, puterea pierzătoare pentru el a nedreptăților lui; pentru viața lui, aceste nedreptăți sunt ca și cum n-ar fi. Însă minutele și ceasurile de viață păcătoasă, eliberându-se în acest chip de răul efectiv, nu dobândesc însă prin asta binele efectiv, care ar trebui să ia în ei locul răului, ci rămân deșarte, neocupate cu nimic și neînsemnate cu nimic, așa încât toată viața omului seamănă, după înlăturarea de la el a vinovăției, cu o hârtie pe care nu este scris nimic, cu o țarină nesemănată, necultivată, cu un pom fără ramuri și fără roade. Iar în felul acesta omul tot mai este nedrept înaintea lui Dumnezeu, pentru că Dreptatea dumnezeiască cere ca toată viața lui să fie plină de fapte bune efective. Se pune acum întrebarea: cum și prin ce să acoperim acest neajuns al binelei din viața păcătosului?

Este învederat că omul însuși nu poate face asta, deoarece chiar dacă după pocăință încetează să mai păcătuiească și începe să facă doar fapte bune, totuși orice ar face, va face numai ceea ce este dator să facă în momentul cu pricina, și ca atare asupra vieții lui trecute acestea nu pot avea înrăurire mântuitoare. Și atunci, ce este de făcut? Trebuie să împrumutăm dreptate și sfințenie de la altă persoană, să ni le însușim în așa fel ca Dreptatea dumnezeiască să ni le recunoască și nouă. Iar de aici ia uitați-vă ce reiese! Trebuie să ne însușim faptele dreptății altei persoane.

Prin urmare: 1) persoana aceasta trebuie să fie omenească, pentru a face fapte omenești, care să poată umple viața noastră, pentru că viața noastră trebuie să fie plină de fapte omenești;

2) ea nu trebuie să fie însă legată prin lege, deoarece la aceste fapte, pentru că altminteri ele nu pot fi trecute asupra altora, împrăștiate altora. Faptele acestea trebuie să fie în el comoră a lui liberă și neatârnată;

3) întrucât faptele omenești nu pot ieși de sub constrângerea datoriei dacă aparțin persoanei unui om, înseamnă că pentru săvârșirea unor fapte omenești care să nu fie din datorie trebuie ca cineva dintre cei aflați în afara sferei omenești să intre în această sferă, să își asume firea ei și cu puterile ei să împlinească toată dreptatea omenească, dreptate care totuși să nu fie obligatorie pentru ea.

După aceste cugetări, nu vă va fi greu să trageți singuri concluzia că ființa cu pricina poate fi numai Dumnezeu, deoarece nici o făptură nu este liberă de lege. Toți sunt prinși cu faptele lor, și nu pot face fapte care să poată fi transmise altora sau însușite de către alții. Nici îngerii, nici arhanghelii, nici vreo altă făptură nu poate împlini asta pentru noi, ci numai Domnul, Care este liber de legile ce stau asupra făpturilor Lui. Asta ne-a dat de înțeles Domnul însuși, atunci când la întrebarea Apostolului Petru cu privire la plata didrahmei pentru Templu a răspuns: „Fiul plătește, oare, dajdie?” Pe de altă parte, faptele cu pricina trebuie să aibă însemnătate veșnică și nemărginită, pentru că de ele au nevoie toți oamenii, din toate timpurile și locurile. Iar ele pot dobândi o asemenea însemnătate numai când sunt săvârșite de Dumnezeu în firea omenească și cu puterile omenești, adică atunci când Dumnezeu Se unește ipostatic cu omenețea, adică Se întrupează, și le săvârșește în trup.

Așadar vedeți că neajunsul faptelor dreptății din viața noastră poate fi împlinit numai prin faptele Dumnezeu-Omului. Într-adins îmbin toate ideile acestea, ca să întăresc mintea voastră în neclintita încredințare că Mântuitorul nostru Iisus Hristos este nu numai om, ci și Dumnezeu, și nu numai Dumnezeu, ci și om, că este Cuvântul Care S-a făcut trup pentru a noastră mântuire, și că toate acestea sunt atât de neapărat trebuincioase, încât mântuirea noastră nici nu putea fi întocmită altminteri. De aceea îl proslăvim, cântând cu Biserica: Venit-ai din Fecioară nici sol, nici înger, ci Tu însuși, Doamne, Te-ai întrupat fi m-ai mântuit pe mine, tot omul (Irmosul cântării a 4-a

din Canonul Învierii, glas 2). El, Cel slobod de lege, S-a pus pe Sine sub lege ca să îi răscumpere pe cei de sub lege (v. Gal. 4, 5). Ca Fiu al lui Dumnezeu și Dumnezeu, El era mai presus de orice mărginiri – însă, luând asupra-și lucrarea mântuirii noastre, a zis: Iată, vin să fac voia Ta, Dumnezeule (Evr. 10, 9) și legea Ta în mijlocul pântecelui meu (Ps. 39, 9). Drept aceea, venind pe pământ în firea omenească, El a plinit toată dreptatea (v. Mt. 3, 15), afla singura mâncare și băutură în împlinirea voinței Celui ce L-a trimis (v. In 4, 34), a fost ascultător chiar până la moarte (v. Filip. 2, 8). Și toate acestea nu pentru Sine, ci pentru a Se face sfârșit al legii spre îndreptarea tuturor credincioșilor (v. Rom. 10, 4), ca orice credincios, prin credința în El, să întărească legea (v. Rom. 3, 31), să împlinească neîndestulătoarea ei împlinire în viața sa și prin aceasta să-și umple de dreptate viața (v. Rom. 8, 4). După cum prin neascultarea unui singur om mulți s-au făcut păcătoși, prin ascultarea unuia singur mulți s-au făcut dreți (v. Rom. 5, 18-19). Astfel, nu avem îndreptățire în lege, ci numai în credința în Domnul nostru Iisus Hristos.

Acum vă este limpede, cred, că îndreptățirea omului nu putea fi întocmită altfel decât prin puterea și lucrarea lui Dumnezeu întrupat.

În fine, voi lămurii pe scurt că și ultima condiție a mântuirii, renașterea noastră în viața nouă, este cu neputință fără întruparea lui Dumnezeu.

Precum am zis la început, pentru mântuirea omului nu ajunge ca el să fie îndreptățit înaintea lui Dumnezeu; el trebuie să fie și renăscut cu desăvârșire, trebuie să i se dea viață nouă, să fie nimicit în el principiul vieții vrednice de osândă, pentru că deocamdată se va păstra în el acest început, el va tot face faptele nedreptății. Ca atare, poți să-l îndreptățești chiar clipă de clipă – el va cădea iarăși sub osândă, clipă de clipă, și prin urmare îndreptățirea ca atare nu îi va aduce nici un folos. Și atunci, ce este de făcut? Trebuie să i se dea viață nouă, să i se dea puteri cu care, biruind păcatul, să facă numai dreptatea, sau, potrivit apostolului, să umble într-o înnoirea vieții. Se pune întrebarea: cum să ajungem la aceasta?

În acest scop, trebuia să se ridice un nou începător al neamului omenească, un nou Adam, după cum arată apostolul, pentru ca toți cei ce caută mântuire să primească de la El viață nouă. Aduceți-vă aminte că prin cădere omul a pierdut viața sa cea adevărată, a început să trăiască o altă viață, care prin comparație cu menirea omului nu poate fi numită decât viață

mincinoasă. Aceasta, începând de la capul omenirii, s-a revărsat apoi în toate mădulele ei, așa încât tot neamul omenesc a început să reprezinte un trup uriaș, care trăiește în chip mincinos. Este limpede că pentru înnoirea acestui trup vătămat și căzut în neorânduială trebuia să se toarne în el din afară principiile vieții omenești adevărate, în chip asemănător cu felul în care este tratat organismul omenesc stricat turnându-se în el sânge sănătos, nevătămat; dacă ne închipuim omenirea ca pe un pom, trebuia ca el să fie altoit pe alt pom, plin de viață, pentru ca acesta să-l umple cu sevele sale purtătoare de viață; trebuia să se ridice un nou cap al neamului omenesc, pentru ca oamenii, născându-se de la el din nou, renăscându-se prin el, să alcătuiască în unire cu el un nou trup al omenirii, plin de viața omenească adevărată. Se pune întrebarea: cine poate fi un asemenea cap?

Nimeni altul decât Dumnezeu-Omul. Acest nou începător de neam trebuie să fie om, ca să ne dăruiască viață omenească, și trebuie să fie Dumnezeu, ca în persoana Sa să împărtășească vieții omenești pe de o parte nevătămarea, curățirea și desăvârșirea care sunt proprii firii omenești, iar pe de alta o plinătate atotcuprinzătoare care să fie îndeajuns pentru a da viață tuturor oamenilor care au fost, care sunt și care vor fi: două însușiri pe care viața omenească le poate dobândi doar fiind asumată în persoana Dumnezeu-Omului.

Tocmai astfel este Domnul nostru Iisus Hristos – noul Adam – începătura (v. I Cor. 15, 48); El este Domnul din cer (v. I Cor. 15, 47), este viața, care era la Tatăl și s-a arătat nouă (I In 1,2); El este pâinea vieții, care se pogoară din cer și dă viață lumii. El este din cer, însă cuprinde și altă viață – nu de la îngeri, ci de la sămânța lui Avraam luată (v. Evr. 2, 16), din plinătatea căreia noi, toți oamenii, luăm și prin împărtășirea cu care primim viață; și astfel ne facem toți mădule ale Lui din trupul Lui și din oasele Lui, alcătuiți cu toții un singur trup, al cărui cap este El (v. Efes. 5, 23-29), care îl hrănește și-l încălzește, și care nu mai trăiește

sieși, ci trăiește în el Hristos (v. Gal. 2, 20), pentru că aici toate și întru toți este Hristos (Colos. 3, 11). Astfel, este adevărat că precum în Adam toți mor, așa și în Hristos toți vor învia. Incepătura este Hristos, iar apoi urmează toți cei ce cred în numele Lui (I Cor. 15, 22-23).

Știind acestea, fraților, păziți-vă de cei ce vă linguesc și vor să vă abată de pe calea vieții veșnice, care este întru Hristos Iisus, pe cea întunecată a vătămării în numele „umanității”. „Umanitatea! Umanitatea!”, strigă unii pe fel și fel de glasuri. Dar ce este umanitatea? Este ceea ce am primit de la Adam – ceva vătămat, netemeinic, păcătos. Nu în numele ei trebuie să milităm, ci în numele creștinismului, care ne-a întors la viața adevărată prin împărtășirea cu Domnul Iisus Hristos. Cum este cel pământesc, așa sunt și cei pământești, și cum este cel ceresc, așa sunt și cei cerești (I Cor. 15, 48). Doar cei ce intră în împărtășirea cu Domnul primesc, înnoită, viața adevărată. Mlădițele sunt vii doar cât sunt pe viță, iar cele ce nu sunt pe viță mor și se usucă: dintre oameni, sunt vii doar cei ce sunt în Hristos. În afara lui Hristos Domnul, omenirea, umanitatea, e doar o ramură uscată, fără viață, oricât de grijuliu ai hrăni-o și ai îngriji-o.

Așadar, fraților, nu avem mântuire în nimic altceva, fără numai în Iisus Hristos, Dumnezeu-Omul. În moartea Lui e dezvinovățirea noastră, în Dreptatea Lui este îndreptățirea noastră, în viața Lui este viața noastră adevărată. El e dreptatea noastră, sfințirea și răscumpărarea (v. I Cor. 1, 30); prin El ne-am spălat, ne-am sfințit, ne-am îndreptățit (v. I Cor. 6, 11). În El sălășluiește toată plinătatea (v. Col. 2, 9). Numai prin El și în El putem avea plinătatea care ne este, potrivit planului dumnezeiesc, proprie (v. Col. 2, 10). Bine este cuvântat Dumnezeu, Care ne-a binecuvântat pe noi cu toată binecuvântarea duhovnicească întru Hristos Iisus, Domnul nostru! Amin!”

Sfantul Teofan Zavoratul,
“Predici”, Editura Sophia, Bucuresti, 2009)

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

„Strămoșii au reușit să-și depășească păcătoșenia și să ajungă icoane de mare cinste și inestimabile ale lui Dumnezeu. Să vedem, acum, în ce fel putem și noi să fim „strămoși” ai celei de-a Doua venituri a lui Hristos, cum putem să ajungem sfinți. Istoria ne arată ce așteaptă Dumnezeu de la noi.

Cu toții ne-am născut duhovnicește prin Sfântul Botez. Pântecelul care ne-a născut este colimvitra Bisericii, Maica noastră e Biserica, iar Biserica este Hristos, Tatăl nostru. Așadar, Biserica săvârșește o altă naștere. Când Nicodim s-a dus noaptea, pe ascuns, la Hristos, Domnul i-a vorbit despre nașterea „de sus” (In. 3, 3). Această naștere „de sus” ne-o dă Biserica. Nu ne naște ca să fim fii ai stricăciunii și ai morții, oameni ai celor șapte sau paisprezece generații, ci să fim oameni ai nemuririi, fii ai învierii, strămoși ai celei de a opta zile, ai celui de-al optulea veac.

Ce-a izbutit așadar Hristos venind în lume?

Când a sosit „plinirea vremii”, Hristos a recapitulat întru Sine timpul, l-a rulat și l-a închis în voia Sa, și l-a dus la sfârșit. Adică, în mod mistic și premergător, a desființat timpul pe care El Însuși l-a făcut și a adus învierea, veșnicia, făcând viitorul prezent. Astfel, „plinirea vremii” nu este timpul, ci Însuși Hristos.

În plus, ni le-a pregătit pe cele eshatologice, veșnicia, pentru că a recapitulat și a luat asupra Persoanei Sale dumnezeiești și omenești întreaga noastră fire. Dar, pentru că Hristos va veni și pentru că noi suntem întru El, înseamnă că El Își pregătește a Doua Sa Venire prin noi. Hristos nu poate veni dacă noi nu Îi pregătim venirea. Așa cum El nu intră în inima noastră dacă ea nu Îl dorește și nu Îl cere, astfel nu va veni dacă nu Îi pregătim cea de-a Doua Venire. A Doua Venire va fi arătarea slavei noastre, după cum spune Scriptura: „Hristos va veni, și noi ne vom arăta întru slavă” (Col. 3, 4). Strămoșii au mers în iad. Noi, care suntem noii strămoși, vom intra direct în slava lui Hristos(...)

Înțelegem oare, frații mei, câtă răspundere purtăm înaintea istoriei prin venirea lui Hristos? Noi scriem și slujim istoria universală! Fiecare atitudine și acțiune de-a noastră în trupul Bisericii are consecințe în istoria umanității și a societății divino-umane a Bisericii, pentru că suntem „fiii făgăduinței” (Rom. 9, 8). Dumnezeu ne-a făgăduit și Își păzește făgăduința.

Suntem și noi, desigur, păcătoși ca și Strămoșii. Suntem și noi pătimiși, călcători ai jurămintelor noastre. Ce este Botezul nostru? Un jurământ față de Hristos, că am murit împreună cu El și că nu vom mai trăi în această lume, ci că vom învia împreună cu El în cealaltă. De câte ori călcăm jurămintele Botezului! Dar Dumnezeu „a jurat și nu Se va căi” (Ps. 109, 4), nu-și calcă jurămintele pe motiv că noi ni le călcăm înaintea Lui. Ne-a încorporat în Sine Însuși, suntem „plata” Lui, trupul Lui, și El este „plata” noastră în lupta noastră, în lacrimile noastre, în dorințele noastre, în durerile noastre; nădejdea noastră, în abisurile pe care le străbatem. Hristos ne numește „sfinți” (cf. Rom. 1, 7; 1 Cor. 1, 2) pe noi, păcătoșii.

Arhimandritul Emilianos Simonopetrul

Hristos a fost prezent la creația lumii. În simbolurile și în umbrele Vechiului Legământ acționa prin preînchipuiri întunecate, pe care le-a luminat Noul Legământ. Acum, Hristos este prezent în lumina Bisericii, a adevărului, a cunoașterii lui Dumnezeu, în propria Lui lumină. Cele vechi s-au făcut noi. Prin urmare, Strămoșii se desăvârșesc și se umplu de lumină împreună cu noi. Îndumnezeirea noastră este bucuria lor din cer. În loc să privească la Hristos, se pleacă și ne privesc pe noi, ca să vadă ce facem, dacă ne gândim la ei, dacă venim la ei, dacă știm că ei sunt frații noștri, mâinile noastre, picioarele noastre, trupul nostru.

Prin Botezul nostru, ne luăm sarcina de a pregăti și a aduce a Doua Venire a lui Hristos. Acum noi suntem prorocii, strămoșii, înainte-mergătorii, sfinții, așa cum ne numește Apostolul Pavel. Hristos trăiește în lume, pentru că noi trăim în lume. De aceea Apostolul spune că Hristos „trăiește în mine” (Gal. 2, 20). Trăim, atunci când ne gândim la unitatea noastră cu Strămoșii. Noi contribuim la faptul de a fi prezent Hristos în inimile oamenilor. Unde sunt eu, trăiește și Hristos. Eu, păcătosul, sunt un proroc, o lucrare a lui Dumnezeu(...)

Vine Nașterea Domnului! Știți că troparele Înainte-prăznuirii încep în 20 decembrie. Biserica a rânduit cu înțelepciune până și cel din urmă detaliu. 20 decembrie este ultima zi în care noaptea crește. Din 21 decembrie începe să crească ziua. Noaptea și înțeleșurile întunecate se risipesc, iar lumina și zilele cresc. Să-L rugăm pe Dumnezeu să ne ia întunericul inimii noastre acum, când ziua crește și devine cu totul lu-

minoasă, acum, când se schimbă cursul timpului! Biserica ne vestește aceasta prin răsăritul adevăratei lumini, a Soarelui sufletelor noastre.

Hristos ne-a făcut mai presus decât îngerii, pentru că îngerii Îl laudă pe Hristos, dar nu pot să vorbească cu El ca prietenii cu un prieten (cf. Ieș. 33, 11). Nu ne-a făcut, pur și simplu ființe slujitoare, care își acoperă capul și tremură ca niște sclavi, ci ne-a făcut trupul Său. Pentru noi a murit, nu pentru îngerii! Pentru noi a înviat și pentru noi va coborî din nou și Se va înălța din nou la cer!

Să-L rugăm pe Dumnezeu să coborâm împreună cu El în adâncurile inimilor noastre, pentru ca El să ne înalțe la ceruri, o dată pentru totdeauna!

**Arhimandritul Emilianos Simonopetrul,,
Cuvântări mistagogice la sărbători,
Editura Sf Nectarie, 2016, p338/345**

CUVÂNTUL EPISCOPULUI

Prăznuirea Venirii în trup a lui Dumnezeu și petrecerea Lui în lumea aceasta constituie pentru noi, dincolo de bucuria și pacea pe care ne-o aduce, de darurile pe care le primim și de bunătățile cu care ne înfruptăm, un binecuvântat prilej de a ne aprofunda credința, ca unii care mărturisim în Crez, cu privire la Unul Domnul Iisus Hristos, că S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat, de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara, și S-a făcut om. De măsura în care pătrundem și ne pătrundem de Taina Întrupării lui Dumnezeu depinde folosul cel mântuitor pe care îl tragem din darurile pe care aceasta ni le-a adus și pe care suntem chemați să ni le însușim, în vederea mântuirii.

Iată că Fiul lui Dumnezeu Se întrupează pentru mult mai mult decât pentru a ne da prilejul, an de an, de a prăznui și de a mânca bine sau de a dărui sau primi cadouri. Așa cum ne spune Evanghelia, El vine să ne aducă Harul cel dumnezeiesc și, mai mult decât atât, har peste har.

După două mii de ani de la întruparea Domnului, atmosfera duhovnicească și de conștiință a prezenței și chiar a existenței lui Dumnezeu Cel viu este izbitor de asemănătoare cu cea dinaintea întrupării Mântuitorului. Orbirea duhovnicească și surzenia față de Cuvântul Adevărului sunt la fel de mari; indiferența față de cele cerești și preocupare exclusivă pentru cele pă-

mântești și care se pot gusta imediat, acum și aici, caracterizează pe majoritatea creștinilor și, cu atât mai mult, pe toți ceilalți locuitori ai pământului.

Aceasta este realitatea prezentă, descreștinată, în care suntem chemați să întâmpinăm Nașterea Domnului. Și tocmai de aceea este atât de important, adică ESENȚIAL, să înțelegem în ce fel Fiul lui Dumnezeu se face Fiul Omului, pentru noi – TOȚI – și pentru a noastră mântuire, și în ce fel Își însușește și asumă firea Omului (Adamului) căzută până în punctul în care am descris-o mai sus și în care suntem capabili să ajungem fiecare din- tre noi.

Fiul lui Dumnezeu nu ia asupra Lui o umanitate impersonală, adică la modul general, ci Își însușește, prin asumarea firii omenești, pe fiecare purtător al acesteia, adică pe fiecare individ (în grecește atomos), pentru a-i dărui statut de persoană (ipostas al firii omenești asumate de El). Aceasta mă privește, așadar, și pe mine și pe fiecare dintre noi. Aceasta ne privește pe toți fiii omului împreună, redându-ne nu doar împăcarea și unitatea dinlăuntrul nostru, ci și unitatea și împăcarea dintre noi, unii cu ceilalți. De fapt, praznicul Nașterii Domnului devine pentru fiecare dintre noi sărbătorirea propriei noastre încorporări în trupul Noului Adam, care, contrar Adamului cel vechi, care ne-a contaminat de căderea lui și de toate

nefastele ei consecințe, ne face părtași, precum mlădița altoită care se împărtășește din seva trunchiului pe care s-a altoit, de însăși Viața Sa, de Trupul și de Sângele Său cele curățate de păcat și de moarte și care, de acum, sunt molipsitoare de sfințenie și de viață veșnică (cf. 1 Corinteni 15, 45). Această MINUNE s-a petrecut cu fiecare dintre noi prin Botez, atunci când ne-am dezbrăcat de omul cel vechi și ne-am îmbrăcat în cel nou (cf. Coloseni 3, 9; Efeseni 4, 22; Romani 6, 6), devenind nu doar un trup cu Hristos, ci și fii, prin Har, ai Tatălui celui Ceresc și, prin urmare, moștenitori ai Împărăției Sale pe care ne așteaptă, la sfârșitul petrecerii noastre pe pământ, să o luăm în primire.

De aceea, înțelegând mai deplin care este partea lui Dumnezeu în lucrarea mântuirii noastre, să ne bucurăm de Domnul Cel ce vine la noi, nu cu năluciri înfricoșându-ne pre noi, ci ca un prunc mic, cu mânuțe gingașe întinse spre noi, așteptând să-L primim, fără teamă, în brațele inimii noastre, încrezători fiind în puterea Sa mântuitoare, căci, atunci când a luat chip

de rob și S-a făcut întru toate asemenea nouă (cf. Filipeni 2, 7), a asumat firea noastră, INCLUSIV cu neputințele, cu lipsurile, cu temerile, cu tendințele și cu înclinațiile ei de a aluneca spre cele vătămătoare sau spre cele pierzătoare și osânditoare ei, știind că a le depăși și vindeca este cu neputință pentru noi singuri, partea noastră rămânând doar de a le asuma și a le pocăi curajos și a I le aduce, spre vindecare, nelăsându-ne tentați nici de a le ascunde în tufișurile Adamului căzut, nici de a le lăsa să se impună ca fiind normale, pe motivul că așa face toată lumea... (..)

Astfel, prin însușirea Harului întrupării Domnului, se reface fărâmițarea pe care individualismul și egoismul, roadele ruperii de Dumnezeu, le aduc întru noi și între noi.

† Episcopul SILUAN
al Episcopiei Ortodoxe Române a Italiei,
Revista Apostolia, nr. 69, decembrie 2013.

GÎNDUL ZILEI

„Strămoșii – prooroci, regi, sfinți, păstori mari și mici – au contribuit la faptul de a ajunge până la noi Iisus Hristos, Care nu avea nevoie de nimic, S-a făcut pe Sine așa fel încât să aibă nevoie de noi, cei nevoiași de toate. Să primească El propria mea inimă, propriul tău glas, înălțarea unui al treilea, precum și cea mai neînsemnată lucrare a fiecăruia dintre noi, încă și lumânarea pe care I-o vom aprinde. Această sărbătoare pregătește sufletele noastre să sărbătorim nu doar nașterea lui Hristos în lume, ci să sărbătorim și nașterea lui Hristos în lăuntru nostru, venirea lui Hristos în inima noastră printr-o trăire teologică și un cuget bisericesc.”

ARHIMANDRITUL EMILIANOS SIMONOPETRITUL